

Augustinus van Hippo (354 – 430)

Kerkvader van een christelijk Europa

In de volgende opdrachten ga je (in tweetallen) nadenken over het leven en de invloed van Augustinus. Hij leefde in de 4de en 5de eeuw na Christus. Een periode waarin het Romeinse Rijk langzaam uit elkaar viel. Ruzies over de keizerlijke opvolging, een te klein leger om de grenzen te verdedigen en de invallen van Germaanse stammen leidden tot veel onrust.

Augustinus schreef en discussieerde veel. Veel van zijn werk heeft tot op de dag van vandaag invloed. Je gaat aan de hand van teksten, afbeeldingen en uitspraken proberen om de persoon Augustinus te leren begrijpen.

- 1) Je kunt het leven van Augustinus beschrijven in hoofdlijnen;
- 2) Je kunt uitleggen waarom retorica in de Romeinse samenleving belangrijk was;
- 3) Noem twee gebeurtenissen uit het leven van Augustinus waar hij als Romein botste met (de leer van) het christendom;
- 4) Je kunt aan de hand van bronteksten de invloed van de boeken van Augustinus uitleggen;
- 5) Je kunt vijf belangrijke jaartallen en gebeurtenissen uit het leven van Augustinus op een correcte manier op een tijdlijn plaatsen

EEN FRANSE VERTALING VAN DE CIVITATE DEI

Afbeelding 1 - De Presles presenteert een van zijn vertaalde werken aan de Franse Koning. Raoul de Presles (1316 – 1382) was naast vertaler ook raadgever van de Franse koning Karel V van Frankrijk

De Franse rechtsgeleerde Raoul de Presles studeerde rechten en werkte daarna in een rechtbank te Parijs. Daarnaast was hij steeds vaker te vinden aan het hof van de Franse koning Karel V. Als liefhebber van de Grieks-Romeinse cultuur kende hij veel in die tijd geschreven boeken en sprak en schreef hij Latijn even goed als het Frans. In 1371 gaf Karel V hem de opdracht de *Civitate Dei* van Augustinus in het Frans te vertalen. De koning vond namelijk dat iedereen dit werk zou moeten lezen. Niet alle teksten waren bruikbaar voor de situatie in Frankrijk, waarop De Presles er ook zijn eigen commentaren aan toevoegde. De vertaling was na vier jaar gereed. Het vertaal- en kopieerwerk was een monsterklus geweest. Een Franse Bijbelvertaling heeft De Presles nooit kunnen afmaken.

Bron 1: De "Civitate Dei" in het Frans, uittreksel via fr.wikipedia.org

OPDRACHT 1 (GT-HV)

Lees eerst bovenstaande tekst en bekijk de afbeelding.

a. Leg uit wat Raoul de Presles en Augustinus met elkaar te maken hebben.

b. Wat wilde koning Karel V bereiken met het (laten) vertalen van "*De Civitate Dei*"?

c. Reken uit: hoeveel eeuwen zitten er tussen de dood van Augustinus en de opdracht van de Franse koning Karel V?

d. Bekijk nogmaals de afbeelding. Je kunt De Presles zien, een heel aantal geestelijken en uiteraard de Franse koning Karel V. Maar wie is nu wie?

Persoon met de blauwe mantel: _____

Personen met de mijter: _____

Persoon met de oranje mantel: _____

e. Kan je uit de afbeelding halen wie het belangrijkste op deze afbeelding is? Leg uit!

OPDRACHT 2 (K-GT-HV)

In deze opdracht ga je nadenken over vijf uitspraken van Augustinus. Bij elke uitspraak bedenk je hoe een Romein luisterde naar de uitspraak, terwijl je ook nadenkt voor de betekenis voor nu (voor jezelf).

Betekenis Romeinse tijd (voor een Romein)	Uitspraak Augustinus	Betekenis voor nu (voor jezelf)
	Een vriend is iemand die alles van je weet en toch van je houdt.	
	Heb de zondaar lief, maar haat de zonde	
	Ik twijfel dus ik besta.	
	De wereld is een boek. Wie niet reist, leest enkel één bladzijde.	
	Het zijn slechte tijden! Het zijn moeilijke tijden! Dat zeggen de mensen tenminste. Laten we liever goed leven, dan worden de tijden vanzelf goed.	

OPDRACHT 3 (K-GT-HV)

EEN LEEFREGEL VAN AUGUSTINUS: NR. 5 GEZAMENLIJKE ZORG

Bewaar uw kleren allemaal bij elkaar, onder toezicht van een of twee man, of zoveel als er nodig zijn om ze op te schudden zodat ze motvrij blijven. Zoals u zich voedt uit één voorraadkamer, zo kleedt u zich uit één garderobe. En waar mogelijk maakt het u niet uit wat u al naar gelang het seizoen te dragen krijgt. En ook niet of elk van u terugkrijgt wat hij heeft ingeleverd dan wel iets anders wat een ander heeft gedragen, zolang aan elk van u maar niet wordt onthouden wat hij nodig heeft. Als hierover protest of gemor opkomt, wanneer iemand bijvoorbeeld klaagt dat hij iets wat slechter is terugkrijgt dan wat hij eerst had, en dat het beneden zijn waardigheid is kleren te dragen die eerder door een andere broeder zijn gedragen, dan valt hieruit een les te trekken: er schort nog heel wat aan uw innerlijk, aan een heilige staat van uw hart, wanneer u ruziet over uw uiterlijke staat.

Bron 2: "De regel van Augustinus", vertaald door Vincent Hunink, via www.vincenthunink.nl

Augustinus schreef rond 390 een aantal voorschriften op, die de basis vormden van de kloosterregels in de eeuwen erna. Lees eerst de tekst "een leefregel van Augustinus: nr.5 gezamenlijke zorg". Beantwoord daarna zo goed mogelijk de vragen.

a. Wat is er mis volgens Augustinus als je "ruziet over je uiterlijke staat"?

b. Waarom zou kleding bij elkaar bewaard moeten worden?

c. Bedenk een reden waarom een monnik het niet prettig vindt de kleding van een ander te dragen.

d. Juist of onjuist? Omcirkel telkens het juiste antwoord:

A. Het maakt niet uit wat een monnik draagt	<i>juist / onjuist</i>
B. Klagen over kleding is toegestaan	<i>juist / onjuist</i>
C. Het innerlijk is belangrijker dan het uiterlijk	<i>juist / onjuist</i>
D. Elk seizoen moet een monnik zijn kleding inleveren	<i>juist / onjuist</i>

OPDRACHT 4 (K-GT)

Schrijf tijdens de instructie alle jaartallen op die genoemd worden. Maak een keuze tussen de vijf belangrijkste jaartallen. Het geboorte- en sterfjaar tellen hierbij niet mee.

a. Schrijf de vijf belangrijkste jaartallen en de gebeurtenis op.

JAARTAL	GEBEURTENIS

b. Zet de gevonden jaartallen op een juiste manier op de tijdlijn op je werkblad.

OPDRACHT 5 (K-GT-HV)

In de tekst wordt een aantal belangrijke gebeurtenissen genoemd in het leven van Augustinus. In de vorige opdracht heb je die op de juiste plaats in een tijdlijn gezet. In deze opdracht ga je proberen te ontdekken waarom Augustinus de keuzes maakte die hij heeft gemaakt.

a. Wat wordt er bedoeld met het woord *retorica*?

b. Waarom was *retorica* belangrijk in de Romeinse samenleving?

c. Waardoor (= oorzaak) ging Augustinus op zoek naar de waarheid?

d. Augustinus wilde of christen worden, óf niet. Een andere keuze wilde hij niet maken. Welke twee gevolgen had zijn wens?

e. Noem twee gebeurtenissen uit de Romeinse tijd die invloed hebben gehad op het leven van Augustinus.

1: _____

2: _____

f. Wat spreekt je het meest aan in het leven van Augustinus? En waarom?
